

Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Bratislava 11. marca 2024
Číslo: 7854/2024-11.1/av
19302/2024
19303/2024-int.

ROZHODNUTIE VYDANÉ V ZISŤOVACOM KONANÍ

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 54 ods. 2 písm. f) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **rozhodlo** podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a podľa § 29 ods. 2, v súlade s § 29 ods. 11 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po vykonaní zisťovacieho konania k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti „**Výroba proteínov pre technické použitie**“, navrhovateľa **Evonik Fermas s.r.o., Slovenská Ľupča 938, 976 13 Slovenská Ľupča, IČO 31 578 896**, takto:

Zmena navrhovanej činnosti „**Výroba proteínov pre technické použitie**“, uvedená v predložennom oznámení o zmene navrhovanej činnosti

sa nebude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súlade s ustanovením § 29 ods. 13 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie určuje nasledovné podmienky na eliminovanie alebo zmiernenie vplyvu zmeny navrhovanej činnosti „**Výroba proteínov pre technické použitie**“ na životné prostredie:

- zmenu navrhovanej činnosti prevádzkovať v súlade so závermi o najlepších dostupných technikách (BAT);

- v rámci realizácie a prevádzky zabezpečiť a uplatňovať vhodné technologické postupy a prevádzku zabezpečiť tak, aby sa zabránilo neovládateľnému/havarijnému úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia (do pôdy, povrchových a podzemných vôd);
- používať zariadenia a mechanizmy v dobrom technickom stave a vykonávať pravidelnú kontrolu technického stavu, funkčnosti a spoľahlivosti zariadení;
- vypracovať prevádzkový poriadok, plán údržby opráv a plán kontroly a oboznámiť obsluhu s predmetným poriadkom a plánom;
- v prípade havárií použiť plán havarijných opatrení na likvidáciu škôd;
- dodržiavať hierarchiu odpadového hospodárstva a podmienky bezpečného nakladania s odpadmi, neriediť a nezmiešavať nebezpečné odpady s odpadmi, ktoré nie sú nebezpečné;
- zabezpečiť dostatočné množstvo prostriedkov na likvidáciu prípadných únikov škodlivých látok v prevádzke;
- dodržiavať opatrenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Odôvodnenie

Navrhovateľ **Evonik Fermas s.r.o., Slovenská Lupča 938, 976 13 Slovenská Lupča, IČO 31 578 896** (ďalej len „navrhovateľ“), doručil dňa 18. 01. 2024 na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) v súlade s § 18 ods. 2 písm. c) a podľa § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „**Výroba proteínov pre technické použitie**“ (ďalej len „zmena navrhovanej činnosti“) vypracované podľa prílohy č. 8a zákona o posudzovaní vplyvov.

MŽP SR upovedomilo podľa § 18 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) známych účastníkov konania, listom č. 7854/2024-11.1/av; 6216/2024; 6218/2024-int., zo dňa 24. 01. 2024, o tom, že podľa § 18 ods. 2 správneho poriadku dňom doručenia oznámenia o zmene navrhovanej činnosti začalo správne konanie vo veci zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie.

MŽP SR podľa § 29 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov predmetným listom zároveň zaslalo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, s možnosťou na zaujatie stanoviska, povolujúcemu orgánu, dotknutému orgánu, dotknutej obci ako aj rezortnému orgánu, a súčasne podľa § 29 ods. 6 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov dňa 25. 01. 2024 zverejnilo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese:

<https://www.enviroportal.sk/eia/detail/vyroba-proteinov-pre-technicke-pouzitie>

Na tejto adrese MŽP SR zároveň informovalo verejnosť podľa § 24 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov.

Predmetom zmeny navrhovanej činnosti je rozšírenie portfólia výrobkov o proteíny využívané v textilnom a chemickom priemysle, ktoré sa budú používať ako náhrada proteínov izolovaných zo živočíšneho zdroja. Využitie týchto proteínov podlieha obchodnému tajomstvu.

Pôvodná (existujúca) navrhovaná činnosť je zaradená podľa prílohy č. 8 zákona o posudzovaní vplyvov nasledovne:

4. Chemický, farmaceutický a petrochemický priemysel

Položka číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
3.	Chemické prevádzky, t. j. prevádzky na výrobu chemikálií alebo skupín chemikálií, alebo medziproduktov v priemyselnom rozsahu, ktoré sú určené na výrobu: 3.1. základných organických chemikálií, ako sú: b) organické zlúčeniny obsahujúce kyslík, ako sú alkoholy, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, étery, peroxidy, epoxidové živice d) organické zlúčeniny obsahujúce dusík, ako sú amíny, amidy, dusité, dusné alebo dusičné zlúčeniny, nitrily, kyanáty, izokyanáty	bez limitu	

Podľa § 18 ods. 2 písm. c) zákona o posudzovaní vplyvov musí byť predmetom zisťovacieho konania každá zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti A, ktorá nie je zmenou podľa odseku 1 písm. d) a môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie.

Umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti

Zmena navrhovanej činnosti je situovaná v Banskobystrickom kraji, okres Banská Bystrica, obec Slovenská Ľupča, k. ú. Príboj v priemyselnej zóne. Dotknuté parc. C-KN č.: 1950, 1989/44, 1909/4 a 1989/3 sú v katastri nehnuteľností evidované ako zastavaná plocha a nádvorie, sú umiestnené mimo zastavaného územia obce a sú vo vlastníctve navrhovateľa.

Okolo areálu navrhovateľa je poľnohospodárska pôda, štátna cesta a železničná trať, cca 800 m od areálu preteká rieka Hron. Prevádzka navrhovateľa je vzdialená cca 2 km od obce Slovenská Ľupča a 2 km od obce Šalková. Priemyselná zóna obce Slovenská Ľupča – Príboj sa nachádza v západnej časti katastra Slovenská Ľupča a nadväzuje na priemyselnú zónu Banská Bystrica – východ, s dominantnou cementárňou Holcim (bývalá Stredoslovenská cementáreň). Priemyselná zóna obce Slovenská Ľupča – Príboj je tvorená z podstatnej časti dvoma väčšími priemyselnými areálmi, a to:

- areál bývalej Biotiky, š.p. (dnes Biotika a.s. a Evonik Fermas s.r.o.) a
- areál bývalých ZŤS Slovenská Ľupča, kde momentálne sídli viacero stavebných a obchodných spoločností, ku ktorým v júni 2004 pribudli aj recyklačné linky na elektrický a elektronický odpad spoločnosti ELEKTRO RECYCLING, s.r.o.

Zmena navrhovanej činnosti bude realizovaná hlavne v objektoch č. 311 (Fermentačná hala), 312 (Výroba médií I), č. 314 (Výroba médií II), nevyklučuje sa aj využitie objektov 501 (Izolácia produktov), 315 (Sušiareň biotechnologických produktov II), 508 (Plnenie biomasy a produktov).

Stručný opis technického a technologického riešenia

Prevádzka navrhovateľa sa zameriava na výrobu rôznych biotechnologických produktov fermentačnou technológiou s projektovanou kapacitou 50 000 t/rok (výroba jedného výrobku, výroba viacerých druhov výrobkov podľa objednávok) a overovaciu výrobu bioproduktov podľa požiadaviek zákazníka 1 000 – 5 000 t/rok DM ekviv. (overovanie nových výrobkov, využívanie prevádzky na veľkoprevádzkové skúšky). Hlavným výrobkom sú aminokyseliny a doplnkové výživové látky do krmív hospodárskych zvierat a ďalšími produktmi sú biotechnologické produkty určené na spracovanie vo farmaceutickom, kozmetickom, chemickom alebo potravinárskom priemysle. Realizácia zmeny navrhovanej činnosti predpokladá produkciu proteínov pre technické použitie max. 250 t/ročne a bude určený na ďalšie spracovanie.

Zmena navrhovanej činnosti bude riešená nasledovnými technologickými krokmi:

- **príprava inokula** (očkovacej látky) v existujúcich laboratóriách;
- **príprava médií** – fermentačných pôd podľa predpísanej receptúry pre nový produkt (táto receptúra je súčasťou intelektuálneho vlastníctva firmy) a príprava príkrmových roztokov, ktoré sa pridávajú počas rastu produkčného kmeňa;
- **sterilizácia médií parou** – odstránenie nežiadúcich mikroorganizmov vo fermentačnej pôde a bioreaktoroch kontinuálnym resp. vsádzkovým spôsobom sterilizácie a skladovanie vysterilizovaných roztokov v prevádzkových nádržiach;
- **príprava biokatalyzátora – biomasy** v očkovacích tankoch;
- **fermentácia / biotransformácia** – v produkčných fermentoroch za presne stanovených fyzikálnych a chemických podmienok s prídavkom živín a pomocných látok;
- **separácia biomasy** – oddelenie biomasy v separačnom zariadení (centrifúge) od produktu, pričom v tomto kroku dochádza k oddeleniu biomasy, ktorá sa môže využiť ako vedľajší produkt na následné spracovanie (ak sa získa odberateľ) alebo sa stane odpadom;
- **izolácia produktu do kvapalnej fázy** – odstránenie zvyškov biomasy a izolácia produktu do kvapalnej fázy;
- **separácia biomasy** – oddelenie zvyškov biomasy a zvyškov produktu v separačnom zariadení (centrifúge);
- **premývanie produktu** – prídavok zásady (kyseliny), pomocných látok na zvýšenie čistoty produktu;
- **finálna koncentrácia** – premývanie a/alebo zahusťovanie finálneho produktu, pričom výsledný produkt bude v kvapalnej alebo suchej forme, podľa požiadaviek zákazníkov;
- **sušenie produktu** – pre suchý produkt sa budú využívať existujúce sušiarne;
- **plnenie** – plnenie produktu podľa požiadaviek zákazníkov na ďalšie spracovanie.

Výroba bude realizovaná na jestvujúcich zariadeniach na úkor iných produktov. Z existujúcich zariadení sa budú využívať laboratórne, očkovacie a produkčné fermentory a systémy prípravy existujúcich médií pre fermentáciu. Na izolácii sa na separáciu použijú jestvujúce zásobné tanky, niektoré filtračné jednotky, centrifúgy a pridružené zariadenia.

Realizáciou a prevádzkou zmeny navrhovanej činnosti budú vznikať odpadové vody a to:

- **Odpadové vody priemyselné**, ktoré predstavujú odpadové vody z fermentácie, z izolácie, oplachy zo zariadení systémom CIP.
- ✓ **Odpadové vody z CIP oplachov fermentácie** (obsahujúce hydroxid sodný, kyselinu citrónovú) budú vedené do existujúcej nádrže poz. č. 3303 s objemom 40 m³ na zber kyslých alebo zásaditých vôd z celej haly. Vody v nádrži sú neutralizované (úprava pH), a až potom vypustené do kanalizácie priemyselných a splaškových vôd a následne čistené v ČOV a.s. Slovenská Ľupča.
- ✓ **Odpadové vody a CIP oplachy z izolácie** (obsahujúce hydroxid sodný, dezinfekčné prostriedky, výrobné odpadové vody ako sú odpadové filtráty a koncentráty) budú vedené do existujúcej nádrže poz. č. 3303 objemu 40 m³ na zber kyslých alebo zásaditých vôd z izolačnej linky. Vody v nádrži sú neutralizované (úprava pH), a až potom vypustené do kanalizácie priemyselných a splaškových vôd a následne čistené v ČOV a.s. Slovenská Ľupča.

Predpokladané množstvá odpadových vôd vedených do ČOV a.s. Slovenská Ľupča sú:

- odpadové vody z fermentácie: 3 – 10 m³/deň;
- odpadové vody z izolácie: 20 – 50 m³/deň;
- odpadové vody z čistenia zariadení: 5 – 30 m³/deň.
- **Odpadové vody splaškové** zo sociálnych zariadení predmetných objektov sú odvedené do kanalizácie priemyselných a splaškových vôd. Množstvo splaškových vôd sa oproti súčasnému stavu nemení, nakoľko sa neuvažuje s nárastom pracovníkov.
- **Vody z povrchového odtoku** odvádza z areálu kanalizácia dažďových a chladiacich vôd a ich množstvo sa oproti súčasnému stavu nezmení.

Údaje o vstupoch

Nároky na pôdu

Zmena navrhovanej činnosti bude realizovaná v existujúcej prevádzke lokalizovanej v areáli navrhovateľa a nebude mať vplyv na záber poľnohospodárskej ani lesnej pôdy.

Nároky na surovinové zdroje

Vstupné aj pomocné suroviny podľa schválenej špecifikácie navrhovateľ získava nákupom od vybraných dodávateľov. Zásobovanie výroby surovinami je zabezpečované autocisternami, kamiónovou nákladnou dopravou v prepravných kontajneroch a vreciach.

- ✓ **zdroje živín:** štandardné suroviny pre fermentačné médiá, ako používané doteraz (napr. kukuričný výluh, kvasničný extrakt, čpavková voda);
- ✓ **zdroje uhlíka:** napr. dextróza, sacharóza;
- ✓ **stopové prvky:** napr. soli síranov a fosforečnanov obsahujúce horčík, sodík, draslík, mangán, železo

- ✓ **pomocné látky:** kyselina na čistenie a úpravu pH (napr. kyselina citrónová), zásada na čistenie a úpravu pH (napr. hydroxid sodný, hydroxid draselný), dezinfekčné a čistiace prostriedky (napr. peroxid vodíka, ozón);
- ✓ **obalový materiál:** IBC kontajnery, po vysušení papierové vrecia.

V porovnaní so súčasným stavom realizáciou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k nárokom týkajúcim sa potreby iných surovín, nakoľko ide o náhradu za inú technológiu.

Nároky na vodu

Zásobovanie areálu navrhovateľa pitnou vodou je zabezpečené verejným vodovodom Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Banská Bystrica, z existujúcej vodovodnej prípojky. Zdrojom vody pre tento vodovod je prameň Ľadová studňa (400 l/s) lokalizovaná 1,5 km severne od Slovenskej Ľupče.

Pitná voda slúži pre potreby výrobných technológií a sociálne účely zamestnancov. V technológii sa pitná voda použije pri príprave surovín, premývanie produktu, oplachoch.

Úžitková voda sa používa na chladenie zariadení a jej zdroje sú nasledovné:

- **primárne** – voda z dvoch hĺbkových vrtov vlastných podzemných studní a ďalšia úžitková voda je dodávaná na základe zmluvy so spoločnosťou Biotika a.s. z odberného miesta na rieke Hron, na koryte potokov Ľupčica a Driekyňa a zo studne vo vlastníctve a v prevádzke Biotika a.s., ktorá je odoberaná na účely chladenia technológií.

Odber úžitkovej vody pre spoločnosť navrhovateľa je uskutočňovaný cez zariadenia a infraštruktúru Biotiky a. s. Pri vstupe do areálu navrhovateľa je odberné miesto a množstvo odobratej vody je merané.

- **sekundárne** – vlastné zdroje sekundárnej chladiacej vody sú chladiace vody, ktoré už prešli technologickým procesom a po ich ochladení existujúcimi chladiacimi vežami, chillermi ich možno opakovane použiť do ďalšieho technologického procesu.

V porovnaní so súčasným stavom realizáciou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k navýšeniu spotreby chladiacej, pitnej ani úžitkovej vody, nakoľko nedôjde k nárastu počtu pracovníkov v prevádzke a výroby sa uskutoční na úkor iných produktov.

Energetické zdroje

Areál navrhovateľa je zásobovaný elektrickou energiou z „Distribučnej rozvodne“ do „Vstupnej rozvodne“ prostredníctvom dvoch liniek a zemným plynom z VVT siete SPP. V areáli spoločnosti je vybudovaná regulačná stanica, v ktorej sa tlak plynu reguluje na ST.

Para 0,5 MPa(g), 158,9 °C bude používaná z jestvujúceho rozvodu v areáli navrhovateľa pre potreby ohrevu médií pri príprave médií a ich sterilizácii.

Stlačený procesný vzduch s tlakom 2,5 bar pochádza z existujúcej vlastnej kompresorovne, inštrumentálny vzduch má tlak 6 bar rosny bod – 40 °C, bez oleja a mechanických nečistôt a prepravuje sa do výroby existujúcimi rozvodmi stlačeného vzduchu.

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde oproti súčasnému stavu k zvýšeniu spotreby elektrickej energie, zemného plynu, tela, pary ani stlačeného vzduchu.

Dopravná infraštruktúra

Areál navrhovateľa je súčasťou priemyselného areálu Príboj a je napojený na cestnú komunikáciu, ktorá spája Banskú Bystricu s obcou Slovenská Ľupča.

Suroviny a pomocné suroviny sú dopravované nákladnou autodopravou – autocisternami (10 m³, 20 m³), nákladnými autami (sudy 25/50 kg, vrecia 25/50 kg, big-bagy 500/1 000 kg) a IBC kontajnermi 600 l resp. 1 000 l. Produkty budú dopravované nákladnými autami (IBC kontajnery, papierové vrecia).

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde oproti súčasnému stavu k zmene dopravnej infraštruktúry.

Nároky na pracovné sily

Zmena navrhovanej činnosti nevyžaduje zmenu počtu pracovníkov v prevádzke.

Údaje o výstupoch

Nakladanie s odpadmi

Zmena navrhovanej činnosti nevyžaduje stavebné úpravy, preto predpokladá produkciu odpadov iba počas prevádzky, pričom ide o technologický odpad biomasu, pokiaľ nebude použitá ako vedľajší produkt. Inaktivovaná biomasa sa bude zbierať do kontajnerov a odvážať na zhodnotenie alebo anaeróbne spracovanie (čistiareň odpadových vôd). Vznikajúce odpady budú na základe zmluvy odovzdávané oprávneným organizáciám. Komunálny odpad vznikajúci počas prevádzky sa bude zhromažďovať v jestvujúcich zberných kontajneroch obce a centrálnie zneškodňovať v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce. Prevádzkovaním zmeny navrhovanej činnosti a údržbou zariadení vzniknú bežné odpady.

Vplyvy na ovzdušie a klimatické pomery

Podľa Správy o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike (r. 2022) je v Banskobystrickom kraji dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia vykurovanie domácností, najmä v oblastiach s vyšším podielom sociálne slabšieho obyvateľstva, kde je podiel využitia palivového dreva najvyšší. Priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia sú z hľadiska príspevku k lokálnemu znečisteniu ovzdušia menej významné. V závislosti od meteorologických podmienok sa v tejto zóne môže prejaviť aj vplyv teplární. Významným zdrojom znečistenia ovzdušia je vykurovanie domácností v prípade tuhých častíc a BaP, ale aj cestná doprava v prípade NO₂ a benzénu. Pre vykurovanie rodinných domov v zóne sú využívané tuhé palivá aj zemný plyn, v menšej miere ostatné palivá. Tuhé palivá sa pravdepodobne najviac používajú vo vidieckom type osídlenia s dobrou dostupnosťou palivového dreva. Vysoké koncentrácie PM₁₀ boli namerané najmä v januári, marci a decembri. Vysoké koncentrácie PM_{2,5} sú rizikové najmä pre ich nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie. Rovnako ako pri PM₁₀ boli zaznamenané veľmi vysoké koncentrácie PM_{2,5} v chladných mesiacoch roka v marci, v ktorom sa prejavili okrem pretrvávajúcich nárokov na vykurovanie aj opakované nepriaznivé rozptylové podmienky počas anticyklonálnych situácií, ktoré sa vyskytovali v dvoch tretinách mesiaca marec 2022. Limitná hodnota pre priemernú ročnú ani hodinovú koncentráciu NO₂ nebola prekročená. Najvýraznejším zdrojom benzo(a)pyrénu je vykurovanie domácností tuhým palivom, najmä nedostatočne vysušeným drevom, resp. nevhodným palivom (rôzne druhy odpadu). V problémových oblastiach sa pravdepodobne používajú moderné kotle len v malej miere, čo súvisí s výrazným zastúpením nízkopriemyselných domácností v týchto lokalitách. V r. 2022 nebolo namerané prekročenie limitnej hodnoty pre SO₂, NO₂, CO a benzén, ani prekročenie limitnej hodnoty pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀. Vysoké koncentrácie PM a benzo(a)pyrénu môžu vyskytovať najmä v zimných mesiacoch aj v ďalších oblastiach, ktoré boli vymedzené ako rizikové, najmä v horských údoliach s nepriaznivými rozptylovými podmienkami a vysokým podielom tuhých palív na vykurovaní domácností.

Prevádzka „Výroba biotechnologických produktov“ je podľa prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia kategorizovaným ako:

4. Chemický priemysel

4.10.1 Výroba organických zlúčenín obsahujúcich kyslík

4.12.1 Výroba organických zlúčenín obsahujúcich dusík okrem močoviny
s kapacitou výroby > 0

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k zmene klimatických pomerov ani nevznikne nový zdroj znečisťovania ovzdušia.

Vplyvy na vodné pomery

Navrhovateľ vypúšťa všetky druhy odpadových vôd (z povrchového odtoku, chladiace, splaškové, priemyselné) do vnútroareálovej delenej kanalizácie a následne do čistiarne odpadových vôd ČOV a.s. Slovenská Ľupča, s ktorou má navrhovateľ uzavretú zmluvu.

Odpadové vody sú do stokovej siete vypúšťané v zmysle kanalizačného poriadku navrhovateľa, ktorý je v súlade s Prevádzkovým poriadkom kanalizácie spoločnosti Biotika a.s., ČOV a.s. Slovenská Ľupča a požiadavkami vodohospodárskeho orgánu a technickej možnosti jestvujúcej kanalizácie.

Kanalizácia priemyselných a splaškových vôd zbiera všetky odpadové vody z výrobného procesu a sociálnych zariadení a vyúsťuje do ČOV a.s. Slovenská Ľupča. Odpadové vody s obsahom obzvlášť škodlivých látok nie sú vypúšťané do kanalizácie.

Vyčistená odpadová voda z ČOV a.s. Slovenská Ľupča je odvádzaná do potoka Dolný Istebník a následne do rieky Hron. Kanalizácia dažďových a chladiacich vôd odvádzajúca vody z povrchového odtoku zo striech objektov, spevnených plôch a chladiace vody. Napája sa na kanalizačný systém Biotika a.s. s vyústením do povrchového toku Dolný Istebník a odtiaľ do rieky Hron.

Emisné limity v jednotlivých ukazovateľoch na základe požiadaviek ČOV a.s. Slovenská Ľupča stanovuje kanalizačný poriadok navrhovateľa. Hlavná kanalizačná stoka sa napája na kanalizačný systém Biotika a.s. Monitoring odpadových vôd vypúšťaných z prevádzky bude zabezpečený v laboratóriách prevádzkovateľa a v laboratóriách ČOV a.s. Slovenská Ľupča.

Realizáciou a prevádzkou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k negatívnym vplyvom na vodné pomery dotknutej lokality.

Vplyvy na zdravie obyvateľstva

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti bude umiestnená v areáli navrhovateľa, v priemyselnej zóne, vo vzdialenosti cca 2 km od obce Slovenská Ľupča a 2 km od obce Šalková, preto sa jej realizáciou nepredpokladá nepriaznivý vplyv na obyvateľov najbližších obytných súborov. Vzhľadom na umiestnenie sa nepredpokladá presiahnutie koncentrácie imisných limitov ani prekročenie najvyšších prípustných hodnôt pre hluk z iných zdrojov a hluk z pozemnej dopravy.

Pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických opatrení nebude zmena navrhovanej činnosti zdrojom škodlivín, žiarení, vibrácií, tepla alebo zápachu, ktoré by mohli ohroziť zdravie obyvateľstva.

Vplyvy na krajinu a biodiverzitu

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti sa nepredpokladá negatívny vplyv na biodiverzitu, štruktúru a scenériu krajiny, keďže bude realizovaná v existujúcich objektoch navrhovateľa umiestnených v priemyselnej zóne. Nevzniknú nové prvky v krajinnej štruktúre širšieho územia a nezmení sa funkčné využitie krajiny ani krajinný obraz.

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na chránené územia a ich ochranné pásma, keďže je lokalizovaná v území, na ktoré sa vzťahuje prvý – všeobecný stupeň ochrany, mimo navrhovaných a schválených území európskeho významu (Natura 2000) a sústavy malo a veľkoplošných chránených území podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Areál nezasahuje do ekologicky hodnotných segmentov krajiny ani nenarúša funkčnosť žiadneho prvku územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“). Keďže zmena navrhovanej činnosti sa obmedzí iba na existujúcu infraštruktúru areálu navrhovateľa, v porovnaní so súčasným stavom nebude mať zmena navrhovanej činnosti vplyv na prvky ÚSES.

Vplyvy na horninové prostredie a pôdu

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú negatívne vplyvy na geologické, geomorfologické a pôdne pomery.

Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Prepojenie zmeny navrhovanej činnosti s ostatnými realizovanými stavbami v dotknutom území bude realizované najmä prostredníctvom inžinierskych sietí a dopravných komunikácií.

Vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti a podmienku plnenia prísnych hygienických predpisov sú riziká súvisiace s realizáciou a prevádzkou zmeny navrhovanej činnosti minimálne.

S poruchami zariadení a havarijnými stavmi nie sú spojené prípadné zdravotné riziká, ktoré by znášali obyvatelia.

Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti, vzhľadom na jej umiestnenie a charakter nebude mať priamy ani nepriamy vplyv presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona o posudzovaní vplyvov

Prevádzka navrhovateľa je v súčasnosti prevádzkovaná na základe platného integrovaného povolenia č. 3220- 19402/47/2014/Jed/473510114, zo dňa 30. 09. 2014, ktoré vydala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica.

K oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti bolo na MŽP SR podľa § 29 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov doručených 5 stanovísk od dotknutých orgánov, verejnosť k oznámeniu o zmene nezaslala žiadne stanovisko.

Verejnosť mohla doručiť príslušnému orgánu písomné stanovisko k zmene navrhovanej činnosti do 10 pracovných dní od zverejnenia uvedených informácií podľa § 29 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov. Písomné stanovisko sa považuje za doručené, aj keď bolo v určenej lehote doručené dotknutej obci.

K predmetnej zmene navrhovanej činnosti boli podľa zákona o posudzovaní vplyvov doručené na MŽP SR nasledujúce stanoviská (stanoviská sú uvádzané v skrátenom znení).

1. Okresný úrad Banská Bystrica (ďalej len „OÚ BB“), odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OU-BB-OSZP3-2024/012421-002, zo dňa 30. 01. 2024) uvádza nasledovné, cit.:

1. „Okresný úrad Banská Bystrica konštatuje, že realizáciou zmeny navrhovanej činnosti, uvedenej v predložennom oznámení o zmene navrhovanej činnosti, nedôjde k vzniku nového zdroja znečisťovania ovzdušia.
2. Okresný úrad Banská Bystrica upozorňuje aby predmetná činnosť rešpektovala podmienky vyplývajúce z platnej legislatívy ochrany ovzdušia.
3. Okresný úrad Banská Bystrica nepožaduje ďalšie posudzovanie v zmysle zákona o EIA“.

Vyhodnotenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie a uvádza, že navrhovateľ je povinný dodržiavať platné legislatívne predpisy na úseku ochrany ovzdušia.

2. OÚ BB, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy odpadového hospodárstva (list č. OU-BB-OSZP3-2024/012186-003, zo dňa 31. 01. 2024) uvádza nasledovné, cit.: „Okresný úrad konštatuje, že navrhovaná činnosť je akceptovateľná za podmienky dodržania ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva, nemá k plánovanému spôsobu nakladania s odpadom žiadne pripomienky a nepožaduje ďalšie posudzovanie vplyvov na životné prostredie“.

Vyhodnotenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie a uvádza, že navrhovateľ je povinný dodržiavať platné legislatívne predpisy na úseku odpadového hospodárstva.

3. OÚ BB, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy (list č. OU-BB-OSZP3-2024/012210-002, zo dňa 01. 02. 2024) uvádza nasledovné, cit.: „Okresný úrad z hľadiska vodného hospodárstva v súvislosti s oznámením zmeny navrhovanej činnosti „Výroba proteínov pre technické použitie“ v zmysle § 29 ods. 9 zákona o EIA nemá pripomienky, ale požaduje od navrhovateľa plnenie zákonných povinností upravených § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd. Okresný úrad zároveň nevyžaduje podľa zákona o EIA ďalšie posudzovanie predmetnej navrhovanej činnosti“.

Vyhodnotenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie a uvádza, že navrhovateľ je povinný dodržiavať platné legislatívne predpisy na úseku ochrany vôd.

4. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici (list č. RÚVZ BB/OHŽPaZ/725/2024 zo dňa 07. 02. 2024) zaslal súhlasné stanovisko bez pripomienok.

Vyhodnotenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie.

5. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor integrovaného povoľovania a kontroly (list č. 6052-6994/47-2/2024, zo dňa 20. 02. 2024) k realizácii zmeny navrhovanej činnosti nemá námietky za predpokladu dodržania všetkých požiadaviek vyplývajúcich z platných právnych predpisov v oblasti životného prostredia a použitím technológií, ktoré zodpovedajú technikám BAT.

Vyhodnotenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie a uvádza, že navrhovateľ je povinný dodržiavať platné právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia a používať technológie zodpovedajúce BAT technikám.

6. OÚ BB, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny (list č. OU-BB-OSZP3-2024/012641-005, zo dňa 08. 03. 2024) uvádza nasledovné, cit.: „*Okresný úrad príslušný podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 68 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v zmysle § 9 ods. 1 písm. w) zákona č. 543/2002 Z. z. dáva na vec z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny súhlasné stanovisko a nepožaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona o EIA, pri dodržaní zákona č. 543/2002 Z. z.*“

Vyhodnotenie MŽP SR: MŽP SR berie na vedomie.

MŽP SR na základe vyššie uvedeného konštatuje, že oznámenie o zmene navrhovanej činnosti obsahovalo všetky potrebné informácie, o. i. získané aj skúsenosťami z doterajšej aplikačnej praxe a súčasne uvádza, že v dostatočnom rozsahu preverilo opodstatnenosť všetkých doručených stanovísk a pripomienok.

MŽP SR listom č. 7854/2024-11.1/av; 12113/2024, zo dňa 15. 02. 2024, podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku oznámilo účastníkom konania, že účastníci konania a zúčastnené osoby majú možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, a to v lehote do 10 dní odo dňa doručenia upovedomenia. MŽP SR pre oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia určilo, že do spisu bolo možné nahliadnuť (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy) na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v pracovných dňoch v čase od 9:00 do 14:00. Možnosť nahliadnuť do spisu a možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia účastníci konania nevyužili.

MŽP SR posúdilo zmenu navrhovanej činnosti uvedenú v oznámení o zmene navrhovanej činnosti z hľadiska povahy a jej rozsahu, miesta vykonávania zmeny navrhovanej činnosti a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, pričom vzalo do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti MŽP SR vyhodnotilo predpokladané vplyvy súvisiace s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti, s ohľadom na ich význam, vlastnosti a očakávaný rozsah (pravdepodobnosť, predpokladaný rozsah, predpokladaný účinok, trvanie, frekvenciu a reverzibilitu, vrátane možnej kumulácie s okolitými činnosťami), ako environmentálne prijateľné.

K oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti bolo doručených 5 stanovísk od dotknutých orgánov, pričom všetky boli súhlasné, alebo s pripomienkami súvisiacimi s dodržiavaním všeobecne platných právnych predpisov. Verejnosť k oznámeniu o zmene nezaslala žiadne stanovisko.

MŽP SR s poukázaním na doručené súhlasné stanoviská, má za to, že zmena navrhovanej činnosti je v dotknutom území akceptovateľná a environmentálne prijateľná.

Na základe preskúmania a zhodnotenia predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, na základe doručených stanovísk, po zapracovaní podmienok v nich uvedených, MŽP SR rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Zmena navrhovanej činnosti spočíva v rozšírení portfólia výrobkov o proteíny využívané v textilnom a chemickom priemysle, ktoré budú používané ako náhrada proteínov izolovaných zo živočíšneho zdroja, pričom nedôjde k zmene projektovanej kapacity prevádzky a výroba sa uskutoční na úkor iných produktov. Vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti, jej umiestnenie vo vnútri existujúcej prevádzky v priemyselnej zóne, výrobu nového produktu na existujúcich zariadeniach a charakter prostredia sa neočakávajú žiadne významnejšie vplyvy posudzovanej zmeny navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia.

MŽP SR pri posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov vychádzalo z oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, pričom použilo aj kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. MŽP SR konštatuje, že v rámci realizácie zmeny navrhovanej činnosti nebude dochádzať k významným negatívnym vplyvom na životné prostredie a obyvateľstvo. Krajina a prírodné hodnoty jednotlivých zložiek životného prostredia ostanú zachované.

Upozornenie: Podľa § 29 ods. 16 zákona o posudzovaní vplyvov dotknutá obec o rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní bezodkladne informuje verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a na úradnej tabuli obce.

Podľa § 38 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov rozhodnutie povolujujúceho orgánu musí obsahovať podmienky, ktoré určil príslušný orgán v rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní alebo v záverečnom stanovisku.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 61 správneho poriadku na MŽP SR v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania.

V prípade verejnosti sa podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov za deň doručenia rozhodnutia považuje pätnásť deň zverejnenia rozhodnutia podľa § 29 ods. 15 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a zároveň na úradnej tabuli Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Toto rozhodnutie je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, preskúmateľné správnym súdom podľa ustanovení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok.

RNDr. Anna Bohers, PhD.
poverená vykonávaním funkcie
generálneho riaditeľa sekcie

Doručuje sa (*elektronicky*):

1. Evonik Fermas s.r.o., Slovenská Lupča 938, 976 13 Slovenská Lupča
2. Obec Slovenská Lupča, Námestie SNP 13, 976 13 Slovenská Lupča

Na vedomie (*elektronicky*):

3. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly, Jegorovova 29B, 974 01 Banská Bystrica
4. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava
5. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie (všetky zložky), Námestie Ľudovíta Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
6. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor krízového riadenia, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
7. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
8. Okresný úrad Banská Bystrica, pozemkový a lesný odbor, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
9. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici, Komenského 27, 974 01 Banská Bystrica
10. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, Cesta k Nemocnici 1, 975 56 Banská Bystrica
11. Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
12. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, odbor ochrany ovzdušia, TU
13. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor integrovanej prevencie, TU